

CĂTRE:

**MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE
DOMNULUI VASILE DÎNCU, VICEPRIM-MINISTRU, MINISTRUL DEZVOLTĂRII
REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE**

REFERITOR LA:

**STANDARDELE DE COST PENTRU OBIECTIVE DE INVESTIȚII FINANȚATE DIN
FONDURI PUBLICE**

În atenția dnei Diana ȚENEĂ, Director General

Stimate Domnule Ministru,

Ne permitem să vă supunem atenției câteva aspecte legate de Standardele de cost pentru obiective de investiții finanțate din fonduri publice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 363/2010, publicată în M.Of. 311 din 12 mai 2010, cu modificările și completările ulterioare (în continuare „H.G. 363/2010”).

ASTFEL:

Vă rugăm să găsiți în interiorul acestui document **(1)** Mențiuni referitoare la standardele de cost, **(2)** Mențiuni referitoare la valorile pentru activitatea de proiectare și inginerie, **(3)** Considerații finale, **(4)** Concluzii și **(5)** Recomandări și Propuneri.

1. MENȚIUNI REFERITOARE LA STANDARDELE DE COST

H.G. 363/2010 pornește de la un set de 15 exemple de investiții publice, foarte diferite ca temă de proiectare, complexitate și valoare de investiție (de la canal de irigație impermeabilizare, la reabilitare drum forestier secundar, până la centru cultural, etc. - astfel cum acestea sunt redată în anexa nr.1) ce pot fi promovate de 5 ministere semnatare.

1.1. Dispozițiile H.G. 363/2010 pe care le considerăm utile în legătură cu standardele de cost:

- Se aprobă pentru obiective de investiții finanțate, potrivit legii, din fonduri publice, fiind identificate în anexa nr. 1.
- constituie elemente de referință cu rol de ghidare în promovarea obiectivelor de investiții, finanțate din fonduri publice, similare din punct de vedere tehnic cu obiectivele de referință prezentate în standardele respective.
- se actualizează **periodic sau ori de câte ori este necesar** prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului, în funcție de evoluția progresului tehnic și a prețurilor resurselor specifice în domeniul construcțiilor și/sau pe baza solicitărilor fundamentate ale ministerelor și ale celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale.

În ciuda schimbărilor substanțiale ale elementelor de referință luate în calcul, standardele de cost nu au fost actualizate niciodată de la data intrării în vigoare a H.G. 363/2010.

În susținerea celor de mai sus, subliniem următoarele:

1. Standardele de cost au fost calculate prin rulare a listelor de cantități pe categorii de lucrări în prețuri la nivelul lunii ianuarie 2010. O interogare a Institutului Național de Statistică („INS”) ne arată o creștere în perioada **ianuarie 2010 – ianuarie 2016** a Indicelui Prețurilor de Consum („IPC”) total de 115,67%, IPC mărfuri nealimentare 122,20% și servicii 122,66%.
2. În caracteristicile de calcul **s-a ținut seama de Codul de proiectare seismică P100-1/2006 și nu de cel actual**, respectiv P100-1/2013 care prevede o mărire a intervalului de recurență de la 150 la 225 de ani prin creșterea coeficientului de accelerație gravitațională (care în unele cazuri a ajuns să se dubleze), ceea ce duce la un consum mai mare de oțel beton.
3. **S-au modificat normele P118/1999 privind siguranța la foc a construcțiilor** prin apariția Reglementărilor tehnice “Normativ de Securitate la incendiu a parcajelor subterane pentru autoturisme – NP 127/2009”.
4. **Au intrat în vigoare Normativele P118- 2/2013 și P118-3/2015** care prevăd măsuri mai drastice de prevenire și semnalizare la incendiu, activități neprevăzute în proiectele tip ce au stat la baza calculării standardelor de cost în anul 2010.

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
România

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office.oar@gmail.com

5. Clasa de performanță energetică este calculată conform MC 001/3-2006 (Metodologia de calcul a performanței energetice a clădirilor), **în prezent fiind în vigoare MC 001/4-2009 ale cărei prevederi sunt mai drastice**, ducând la consumuri mai mari de materiale.
6. **S-a modificat Normativul de proiectare a instalațiilor electrice aferente clădirilor - I7-2011**, care prin prevederile sale privind tipurile de cabluri folosite crește costurile de execuție.

Așadar, vă rugăm să aveți în vedere următoarele precizări privind standardele de cost stabilite prin H.G.363/2010:

- Sunt depășite, ele trebuind a fi actualizate.
- Sunt aplicabile numai investițiilor din anexa nr. 1, deci nu pot fi aplicate pentru alt tip de investiții, pentru reabilitări de clădiri publice sau în revizii de proiecte, așa cum abuziv și fără discernământ se întâmplă în practică.
- Sunt aplicate mecanic. Astfel, trebuie subliniat că deși în H.G. 363/ 2010 este prevăzută creșterea prețului unitar datorat în principal influenței zonei seismice și climatice, precum și caracteristicilor geomorfologice ale terenului de fundare și care se justifică distinct în documentația de aprobare a indicatorilor tehnico - economici, acest lucru nu se aplică. De asemenea trebuie subliniat că sunt și alte motive/situații care pot conduce la necesitatea creșterii acestor prețuri unitare, respectiv amplasarea în zone speciale, zone de protecție, etc. - situații niciodată luate în calculul standardelor de cost de referință.

2. MENȚIUNI REFERITOARE LA VALORILE PENTRU ACTIVITATEA DE PROIECTARE ȘI INGINERIE

2.1. Necorelarea actelor normative în domeniu - Ordinul 11/N din 1994 al MLPAT de aprobare a Metodologiei de calcul a onorariilor și prețurilor pentru proiectarea investițiilor și studiilor din domeniul urbanismului și amenajării teritoriului (în continuare "Ordinul 11/N din 1994") cu H.G. 363/2010

Metodologia de calcul a onorariilor și prețurilor pentru proiectarea investițiilor și studiilor din domeniul urbanismului și amenajării teritoriului, aprobată prin Ordinul 11/N din 1994 este o metodologie care a fost **avizată** de organizațiile profesioniștilor din domeniu, respectiv: UAR – Uniunea Arhitecților din România (singura organizație profesională a arhitecților de la data respectivă), AICPS - Asociația Inginerilor Constructori Proiectanți de Structuri, AICR - Asociația Inginerilor Constructori din Romania.

În tabelul anexa 6.14.A, care stabilește baza tarifară pentru proiectare de clădiri și alte lucrări, **nu există procent reprezentat de valoarea de bază a proiectării din valoarea de investiție mai mic de 3%** decât în cazul proiectelor de locuințe cu valori de investiție estimate actualizate de cca EUR 18.000.000 (deci foarte mari și evident cu un grad de repetabilitate foarte mare).

Mai mult decât atât, studiul de fezabilitate nu este fază și nici etapă de proiectare și **se tarifează suplimentar** costului proiectului tehnic. Orice alte studii și misiuni de proiectare, inclusiv cele de urbanism **se tarifează distinct**.

Așadar, vă rugăm să aveți în vedere următoarele:

- Ordinul 11N/ din 1994 **nu a fost abrogat**, este încă valabil, și cu toate acestea este acceptat numai parțial și ocazional de către investitorii publici.
- Spre deosebire de Ordinul 11/N din 1994, H.G. 363/2010 privind aprobarea standardelor de cost pentru obiective de investiții finanțate din fonduri publice **nu a fost avizat** de organizațiile profesioniștilor din domeniu
- H.G. 363/2010 **nu este o metodologie**, ci un set de 15 exemple de investiții publice, foarte diferite ca temă de proiectare, complexitate și valoare de investiție.

2.2. Ambiguitatea cheltuielilor de proiectare

În ceea ce privește cheltuielile de proiectare, fără a exista vreo diferențiere în funcție de complexitatea programului (de exemplu spital versus grădiniță), la

fiecare exemplu există aceeași notă, ambiguă din punct de vedere juridic, pe care o redăm mai jos:

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
Romania

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office.oar@gmail.com

1. Standardul de cost **nu cuprinde cheltuielile aferente următoarelor capitole din structura devizului general al investiției**, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 28/2008¹:
 - cap. 3 - **Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică;**
2. Pentru eficientizarea cheltuielilor din fonduri publice, pentru următoarele capitole/subcapitole de cheltuieli necuprinse în standardul de cost **se iau în considerare următoarele niveluri maxime de cheltuieli, exprimate în procent, astfel:**
 - a) proiectare și inginerie: **3,0% din valoarea investiției de bază;**
 - c) asistență tehnică: **1,5% din valoarea investiției de bază.**

2.2.3. Vă rugăm să aveți în vedere ce includ capitolele sus menționate conform H.G. 28/2008:

„3.3. Proiectare și inginerie

Se includ cheltuielile pentru elaborarea **tuturor fazelor de proiectare** (studiu de fezabilitate, studiu de fezabilitate, proiect tehnic și detalii de execuție), pentru plata **verificării tehnice** a proiectării și pentru plata elaborării certificatului de performanță energetică a clădirii, precum și pentru **elaborarea documentațiilor necesare obținerii acordurilor, avizelor și autorizațiilor** aferente obiectivului de investiție (documentații ce stau la baza emiterii avizelor și acordurilor impuse prin certificatul de urbanism, documentații urbanistice, studii de impact, studii/expertize de amplasament, studii de trafic etc.).

Pentru lucrările de intervenții la construcții existente sau pentru continuarea lucrărilor la obiective începute și neterminate, se includ **cheltuielile efectuate pentru expertizarea tehnică.**

¹ HOTĂRÂRE nr. 28 din 9 ianuarie 2008 privind aprobarea conținutului-cadru al documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice, precum și a structurii și metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții, publicată în M. Of. nr. 48 din 22 ianuarie 2008 (în continuare "H.G. 28/2008").

Pentru lucrările de creștere a performanței energetice a clădirilor ca urmare a modernizărilor/reabilitărilor, se includ **cheltuielile pentru efectuarea auditului energetic.**

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
Romania

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office oar@gmail.com

3.6. Asistență tehnică

Se includ cheltuielile efectuate, după caz, pentru:

- a) **asistență tehnică din partea proiectantului pe perioada de execuție a lucrărilor** (în cazul în care aceasta nu intră în tarifarea proiectului);
- b) **plata diriginților de șantier**, desemnați de autoritatea contractantă, autorizați conform prevederilor legale pentru verificarea execuției lucrărilor de construcții și instalații.”

Așadar, vă rugăm să aveți în vedere următoarele:

- **Limitarea tuturor acestor cheltuieli la maxim 3% este abuzivă și arbitrară**, iar cât revine proiectantului și cât revine diriginților de șantier pentru asistența tehnică rămâne neclar și interpretabil.
- În practica curentă standardele de cost se impun prin **asimilare/ extrapolare abuzivă** la investiții publice și în situații care nu au legătură cu exemplele prevăzute.

3. Considerații finale

Ordinului Arhitecților din România („O.A.R.”) i s-a refuzat utilizarea costurilor minime în proiectare sau utilizarea costurilor de referință pe baza procentelor din valoarea de investiție, neacceptate de legislația Uniunii Europene. Astfel, Directiva privind serviciile în cadrul pieței interne 2006/123/EC a Parlamentului European și a Consiliului² **impune eliminarea oricăror tipuri de prețuri - fixe, maxime, minime.**

În acest timp însă, autoritatea publică din România are dreptul să utilizeze costuri de referință și procente din valoarea de investiție, să impună limite maxime arbitrare, **fără consultarea profesioniștilor și fără a prezenta o minimă justificare metodologică.**

² Publicată în J.Of. L 376 din 27.12. 2006

În situația responsabilităților impuse în mod aberant de noua formă a Legii 10/1995³ și a prevederilor și modului de interpretare a H.G. 28/2008 despre care s-a scris și discutat deja în cadrul O.A.R. și al organizațiilor profesionale din domeniul construcțiilor, **devine un act de inconștiență și disperare a presta servicii de proiectare pentru investiții publice.**

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
România

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office.oar@gmail.com

Actuala legislație și modul ei deformat de aplicare nu afectează numai profesioniștii din domeniu, ci, din păcate, contribuie practic la distrugerea domeniului construcțiilor în România, cu toate implicațiile asupra economiei naționale prin faptul că:

- a) Manifestă o desconsiderare și subestimare a procesului de proiectare, nepermițând eficientizarea din punct de vedere tehnico-economic a soluțiilor, **opunându-se progresului tehnologic în domeniu și economisirii resurselor.**

Astfel:

Limitarea costurilor la un plafon maxim unic, nediferențiat pe tipuri de investiții și dimensiuni valorice ale acestora și impunerea unui procent unic pentru proiectare, poate conduce la costuri de proiectare mult prea mici pentru unele categorii de investiții (cele cu valori foarte mici sau cele cu grad mare de complexitate).

Lipsa resurselor de proiectare necesare face imposibilă derularea proceselor de optimizare care constau în studii de soluții alternative comparate și "value engineering".

Rezultă că limitarea prin acest "standard de cost" a valorilor de proiectare și împiedicarea desfășurării procesului de optimizare prin reiterarea succesivă a diverselor soluții se opune realizării de economii în investiții.

- b) **Frânează întregul proces de realizare a investițiilor**

Standard de cost înseamnă un nivel recomandat, obținut prin o sistematică monitorizare a investițiilor, care reprezintă valorile adecvate pentru a se obține calitate în construcții și nicidecum o plafonare.

³ Legea nr. 10 din 18 ianuarie 1995 privind calitatea în construcții republicată în M. Of. din 689 din 11 septembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare

Standardul de cost în accepțiunea românească nu face decât să oblige la utilizarea de costuri prea mici, care nu pot acoperi resursele necesare.

Din acest motiv nu avem de-a face cu un standard ci cu un plafon maxim.

- c) **Nu permite accesarea facilă a fondurilor europene**, ci mai mult împiedică absorbția acestora
- d) Prin rigiditatea și ambiguitatea promovate **nu ajută la diminuarea corupției**, ci dimpotrivă, o favorizează.

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
Romania

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office.oar@gmail.com

Vă rugăm, Domnule Ministru,

Să luați în considerare, având în vedere motivele și considerațiile menționate la punctele 1-3 de mai sus, următoarele (4) Concluzii și (5) Recomandări și Propuneri:

4. Concluzii

1. Utilizarea unui astfel de standard de cost denotă **lipsa de înțelegere aprofundată a proceselor de proiectare a investițiilor**, lipsa de profesionalism în investițiile din construcții și necunoașterea bunelor practici internaționale.
2. Instituirea unor astfel de standarde nediferențiate prin plafonarea valorii de investiție **limitează economiile posibile și conduce la lipsa de calitate a construcțiilor publice**, lipsa de calitate ce poate fi dovedită cu numeroase exemple concrete din practica ultimilor ani, care s-au realizat sub incidența acestor așa-zise standarde.
3. În această formulă standardele de cost sunt inacceptabile și nu trebuie adoptate. Pentru a avea adevărate standarde de cost este necesară realizarea de studii aprofundate și întocmirea de către minister a unor baze de date cu costurile reale, raportate la calitatea lucrărilor (nu doar cele contractate).

Mai mult, prin standarde ar trebui nu doar să se limiteze plafonul de costuri pentru a evita cheltuirea excesivă de bani pentru anumite componente ale construirii legate de proiectare, dar ar trebui impuse și praguri minime sub care lucrările sunt periclitare din lipsă de resurse.

4. Atât timp cât standardele nu se pot aplica la investiții, indicând costurile pe metru pătrat, metru cub, diferențiate subtil pe tipuri de programe și dimensiuni de investiții, referința în procente a standardelor propuse este inaplicabilă.

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
Romania

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office.oar@gmail.com

5. Recomandări și propuneri

1. Se impune corelarea urgentă a actelor normative și a responsabilităților ce rezultă din acestea, promovarea metodologiei corecte de calcul a serviciilor de proiectare și a costurilor de investiție și renunțarea la costuri standard arbitrar fixate.
2. Standardele de cost constituite ca elemente de referință cu rol de ghidare în promovarea obiectivelor de investiții finanțate din fonduri publice trebuie să se bazeze pe indicatori ai costurilor de execuție pe tipuri de investiții, culeși din piață de către instituțiile abilitate sau de către asociațiile sau patronatele în domeniu și nu pe calcule arbitrare făcute în birourile ministeriale.
3. O.A.R. propune Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice („MDRAP”) o colaborare instituțională pentru a găsi calea spre generarea investițiilor de calitate la prețul corect și generarea unei culturi a calității în construcții bazate pe analiza exemplurilor de bună practică și colaborarea cu profesioniștii din domeniu.
4. O.A.R. propune realizarea de baze de date relevante prin care autoritatea de reglementare monitorizează costurile din piața de proiectare, din piața de construcții și numai în asociere cu calitatea produsă.
5. O.A.R. se opune ferm acestor tipuri de măsuri care vor avea ca urmare eliminarea României de pe harta europeană a calității în construcții.

Față de cele prezentate,

Vă rugăm, Domnule Ministru, să dispuneți analizarea celor semnalate de noi și să ne comunicați un punct de vedere al specialiștilor din minister.

Cu deosebită considerație,

Președinte
Arh. Șerban Țigănas

